N°. 276. 1859.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZONDAG 20 EN MAANDAG 21 NOVEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 17 November 1859, n°. 68, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, vergunning te verleenen;

aan *L. E.* graaf *van Bylandt*, grootmeester van 's Konings huis, tijdelijk toegevoegd aan Z. K. H. den Prins van Oranje, tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der orde van St. Stanislaus 1ste klasse; en

aan *W. C.* baron *van Pallandt* tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der orde van St. Anna 3de klasse, hun respectivelijk door Z. M. den Keizer aller Russen geschonken.

Bij besluit van 17 November 1859, n°. 69, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, de benoeming van mr. *L. Vos*, burgemeester van Vries, tot secretaris dier gemeente, met Zijne goedkeuring te bekrachtigen.

Bij besluit van den 17den November 1859, n°. 72, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. op hun verzoek een eervol ontslag te verleenen:

aan den heer *R. Paling* Wz., als hoogheemraad van het Grootwaterschap Woerden (Zuidholland); en

aan den heer *E. Ll. Botma*, dijksgedeputeerde bij de contributie van Oostdongeradeel (Friesland);

2°. te benoemen:

tot lid in het bestuur van het Waterschap voor de Oude Maas (Noordbrabant) den heer *C. A. Roomer*;

in het bestuur van den Sabina-Henricapolder onder de gemeente Fijnaart (Noordbrabant) tot dijkgraaf den heer *P. van den Hil*, en tot gezworen den heer *A. van Sprang*;

tot heemraad in het polderdistrict Baarbroeksche dijk en Angerlosche zomerdijken (Gelderland) den heer *H. Oldenboom*;

tot dijkgraaf van de uitwaterende sluizen in Kennemerland en West-Friesland (Noordholland) den heer jhr. *D. C. de Dieu Fontein Verschuir van Heila*;

tot gezworen bij de vrije polders van St. Maartensdijk (Zeeland) den heer *J. Mol*;

tot dijksgedeputeerde bij de vijf deelen zeedijken contributie binnendijks, (Friesland) den heer jhr. *U. J. H. van Beyma thoe Kingma*; en

tot dijksgedeputeerde bij de vijf deelen zeedijken contributie buitendijks, (Friesland) den heer *J. A. Hibma*.

Bij besluit van 18 November 1859, n°. 49, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. de heeren *A. Santee Leuringh*, *K. W. Sypkens* en mr. *E. Dull*, wier tijd van aftreding als leden van de directie der maatschappij van landbouw en vastbeklemde meijers in de provincie Groningen op 31 December 1859 is bepaald, voor die betrekking op nieuw te benoemen;

2°. ter vervanging van den heer *R. H. Dallinga*, wiens tijd van aftreding als lid van gemelde directie op 31 December 1861 was bepaald, doch die is overleden, te benoemen den heer *P. L. Geertsema*, landbouwer te Zuidbroek.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 18den November 1859, n°. 52, zijn benoemd:

tot president der arrondissements-regtbank te Maastricht, mr. *A. Gordon*, thans officier van justitie bij die regtbank;

tot officier van justitie bij de arrondisements-regtbank te Maastricht, mr. *H. F. T. van Schaek*, thans officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Breda;

tot officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Breda, mr. *A. J. T. H. van den Bergh*, thans officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Roermond;

tot officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Roermond, mr. *J. H. C. Cazius*, thans substituut-officier van justitie bij die regtbank; en

tot substituut-officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Roermond, mr. *C. Polis*, thans regter-plaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te Maastricht en advocaat aldaar.

Bij Koninklijk besluit van 18 November 1859, n°. 41, zijn benoemd tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen:

te Nieuwpoort c. a., de heer *H. R. A. de Bergh*, thans ontvanger derzelfde middelen te Brunssum c. a.;

te Brunssum c. a., de heer *J. F. Mullemeister*, surnumerair der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen der provinciale directie van Noordholland.

Bij Koninklijk besluit van 18 November 1859, n°. 43, zijn de ontvangkantoren der directe belastingen en accijnsen te Burum en te Kollum vereenigd tot ééne ontvangst, hoofdplaats Kollum, onder voortdurend beheer van den ontvanger *J. W. van Idsinga*.

Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 18den November 1859, n°. 60, goedgevonden:

aan den 1sten luitenant *C. A. van der Groesen*, van het 8ste regement infanterie, op zijn verzoek, een eervol ontslag uit de militaire dienst te verleenen, en hem tevens te vergunnen, de activiteits-uniform te blijven dragen, met inachtneming van het bepaalde bij Zijner Majesteits besluit van den 14den Augustus 1856, n°. 60.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

RIJKSCOMMISSIE VOOR STATISTIEK.

(*Zitting van 15 November 1859.*)

Tegenwoordig de heeren: J. Ackersdijck, voorzitter, J. Wttewaall, S. Vissering, J. M. Obreen, J. T. Buys, J. C. L. A. Nedermeijer van Rosenthal, T. J. Willer, M. M. von Baumhauer, O. W. Stavenisse de Brauw, P. W. Alstorphius Grevelink, H. van Cappelle, J. Zeeman, H. A. van Dijk, J. L. de Bruyn Kops en W. J. E. Smissaert.

De heeren Sloet en van Voorthuysen hadden berigt, de zitting niet te kunnen bijwonen.

De notulen van het verhandelde in de vorige zitting werden gelezen en goedgekeurd.

Onder de nieuw ingekomen statistische werken was een exemplaar der statistiek van den handel en scheepvaart des rijks over 1858. Eene subcommissie, gevormd door de heeren van Voorthuysen, Vissering, Smissaert, de Bruyn Kops en den voorzitter, werd uitgenoodigd, deze statistiek opzettelijk te onderzoeken.

De archivaris des rijks heeft aan de commissie een schrijven gerigt, waarbij hij voorstelt, behoudens nadere goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan haar over te dragen een groot aantal registers van lijf- en losrenten, loopende van de 16de tot de laatste helft der 18de eeuw, alsmede eene verzameling van aanteekeningen omtrent financiewezen, levensberekeningen enz. afkomstig van W. Kersseboom. Dit verpligtend aanbod leidde tot de opmerking, dat de ruimte, tot berging van archiven beschikbaar, slechts de plaatsing gedoogt van stukken, wier belang voor de statistiek niet te betwijfelen is, terwijl de bedoelde registers meer bijzonder dienstig schijnen voor de geschiedenis van het financiewezen. Het bezit der andere verzameling werd daarentegen van veel belang gerekend, weshalve besloten is, zich voor de ontvangst daarvan aan te bevelen.

Het laatste verslag van het Nederlandsch Genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen, door het hoofdbestuur welwillend ingezonden, zal worden medegedeeld aan de subcommissie voor de geregtelijke statistiek en die van het gevangeniswezen.

Door den heer H. J. Bool werd, naar aanleiding van hetgeen nopens een gelijk onderwerp in de vorige zitting is besproken, eene zeer naauwkeurige opgaaf aangeboden van de prijzen der granen op de markt te Oostburg sedert het jaar 1668, door den verdienstelijken secretaris dier gemeente, den heer L. Therie, uit officiele bronnen bijeenverzameld. De voorzitter meende de erkentelijkheid der vergadering voor die bijdrage te kunnen uitspreken en tevens den wensch, dat meer zulke opgaven, tot oudere tijden opklimmende, mogten inkomen omtrent belangrijke graanmarkten in andere deelen des lands; daardoor zouden gewis niet onvruchtbare vergelijkingen der graanprijzen in verschillende streken mogelijk worden. Nadat sommige leden het gewigt van dit onderwerp hadden betoogd, werd besloten, de nu ontvangen bijdrage te verzenden naar de subcommissie, die zich met het onderzoek van de tabel der Arnhemsche marktprijzen bezig houdt, met uitnoodiging, te willen nagaan tot welke gemeentebesturen de vergadering zich voornamelijk zou moeten wenden ten einde zoo mogelijk een overzigt van den loop der prijzen in de verschillende gedeelten van ons land te verkrijgen. Wegens den grooten omvang der taak, welke die subcommissie op zich nam, werden de heeren Vissering en Buys verzocht aan haren arbeid deel te nemen.

De heer Vissering heeft de vraag onderzocht, of het raadzaam zoude zijn dat de Rijkscommissie pogingen deed om eenheid te verkrijgen in de lijsten van de hoogstaangeslagenen in 's Rijks directe belastingen, verkiesbaar tot leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Hij beschouwde eerst de ongelijkheid in den uiterlijken vorm. De lijsten zijn ingerigt naar een model, destijds door het Departement van Binnenlandsche Zaken aan de collegien van Gedeputeerde Staten aanbevolen; doch niet zonder velerlei afwijking. Eene eerste afwijking bestaat in de voorzeker goed te keuren aanvulling, waardoor nevens de geboorteplaats ook de tegenwoordige woonplaats van elken hoogstaangeslagene vermeld wordt; maar die opgave vond naauwelijks op twee lijsten de-

zelfde plaats. Op enkele lijsten is voor de voornamen geen afzonderlijke kolom behouden. De kolom, bestemd om de dagteekening der naturalisatie van hoogstaangeslagenen, waar dit te pas komt, aan te teekenen, wordt in sommige lijsten niet aangetroffen. Eindelijk bestaat er ongelijkheid in de plaatsing van de namen der gemeenten waar de aanslag is geschied en in de wijze van zamentrekking der som van de onderscheidene aanslagen. Van deze verscheidenheden, schoon op zich zelve van geringe beteekenis, meende de verslaggever ter wille der volledigheid, te moeten melding maken. Met meer ernst verdiende echter eene andere ongelijkheid beschouwd te worden. Er blijkt namelijk bij de collegien van Gedeputeerde Staten een belangrijk verschil te bestaan in de opvatting en toepassing van art. 78, 3de lid, der Grondwet en art. 74 der kieswet. Dit verschil geldt het cijfer der bevolking, dat tot maatstaf wordt genomen ter berekening van het getal der hoogstaangeslagenen, die op de lijsten gebragt moeten worden. In zeven provincien heeft men daarvoor op den duur behouden het cijfer der bevolking, verkregen bij de algemeene volkstelling van 1849; in de vier overige gewesten daarentegen nam men telkens tot maatstaf het cijfer, dat op den laatsten December uit de mededeelingen der gemeentebesturen was verzameld. Het gevolg is geweest, dat in zeven provincien het getal der hoogst aangeslagenen sinds 1850 onveranderd bleef, terwijl het in de vier andere, met de vermeerdering der bevolking, grooter werd. Deze ongelijkheid is te merkwaardiger, omdat in den vermelden modelstaat aan het hoofd deze woorden waren geplaatst: »De bevolking der provincie, *volgens de laatst gehouden volkstelling* bedraagt . . . . . inwoners." Er is hier aan eene der twee zijden dwaling in de toepassing van wettelijke voorschriften; eene dwaling die voorziening eischt, daar het grondwettige bevoegdheid en regten geldt. Is de ééne opvatting juist, dan zijn in sommige provincien personen op de lijsten gebragt, die geen regt hadden op die plaats; is de andere opvatting de ware, dan zijn in andere provincien ingezetenen, die regt hadden op de lijsten voor te komen, in hun regt verkort en is daar mitsdien de keus van leden der Eerste Kamer binnen te enge grenzen beperkt gebleven. In dit vraagstuk van zuiver staatsregtelijken aard was, naar den verslaggever voorkwam, de Rijkscommissie niet geroepen zich te mengen, en hij begreep derhalve, zich van alle verdere beschouwing dienaangaande te moeten onthouden. Nogtans scheen hem de ontdekking van dit opmerkelijke verschil aanleiding te kunnen geven tot de behandeling eener andere vraag, die onbetwistbaar tot haar gebied behoort, namelijk deze: »Welke waarde mag gehecht worden aan de opgaven omtrent den stand der bevolking, die telken jare door de gemeentebesturen voor de gemeenten worden gedaan, die daaruit voor de provincien worden opgenomen in de provinciale verslagen en die wederom uit deze verslagen in het Statistisch jaarboek worden bijeengebragt voor het geheele Rijk? Mag aan deze opgaven een officieel karakter worden toegekend, zóó, dat zij tot grondslag kunnen strekken bij daden van regering en bestuur, of behoort men alleen het cijfer, door de laatste algemeene volkstelling verkregen, als officieelen grondslag aan te nemen?" Voorts nog de subsidiaire vraag: »of, indien die jaarlijksche opgaven tot officieelen maatstaf mogen dienen, het cijfer der *wettelijke* of wel dat der *feitelijke* bevolking moet worden gevolgd?" Deze vragen behooren tot den kring der verrigtingen van de Rijkscommissie, ze zijn voorzeker van gewigt en, met het oog op de kort aanstaande volkstelling, niet ontijdig. Dat, omtrent de beantwoording verschil bestaat bij onze hooge regeringscollegien blijkt niet alleen uit de gedane mededeelingen nopens de lijsten der hoogstaangeslagenen; men heeft het ook kunnen opmerken bij de behandeling der wet van 28 December 1858 (*Staatsblad* n°. 122). De heer Vissering eindigde met het voorstel, dat een gezet onderzoek dier vragen aan eene bijzondere subcommissie mogt worden opgedragen. De voorzitter achtte dit gewigtige punt moeijelijk te scheiden van het onderzoek der subcommissie voor de volkstelling en bevolkingregisters; te minder, daar deze in 't bijzonder de vraag overweegt, of niet de onderscheiding tusschen wettelijke en feitelijke bevolking behoort te vervallen. De vergadering hiermede instemmende besloot, het verslag van den heer Vissering te stellen in handen van deze subcommissie; en omtrent de verschillen in den uiterlijken vorm der lijsten van hoogstaangeslagen, als niet van groot gewigt, vooreerst althans geen opzettelijk schrijven aan de Regering te rigten.

De heer van Cappelle deelde mede, dat, blijkens een door hem en den heer Zeeman onderzocht schrijven van den Minister van Oorlog, niet alleen, overeenkomstig het verlangen der commissie, aan de officieren van gezondheid bepaalde voorschriften zijn gegeven aangaande de beteekenis der uitdrukkingen *volkomen* en *onvolkomen gelukte* vaccinatien; maar dat bovendien voor de statistiek der vaccinatien bij het leger een nieuwe modelstaat is uitgevaardigd, waardoor die statistiek in vele opzigten zal verbeteren. Op zijn voorstel werd 's Ministers schrijven voor kennisgeving aangenomen.

Nadat onderscheidene der vroeger benoemde subcommissien de vergadering hadden ingelicht omtrent den stand harer werkzaamheden, was nogmaals het onderwerp der volkstelling aan de orde van behandeling. De voorzitter gaf in de eerste plaats te kennen, dat de modellen van inventarissen der inschrijvingsbiljetten met de daartoe betrekkelijke voorschriften voor de gemeentebesturen aan de Regering zijn voorgedragen en dat ook het model der grootere inschrijvingsstaten, bestemd voor kazernen, gestichten enz., in gereedheid is gebragt naar de grondslagen, daarvoor in de voorlaatste zitting aangenomen. Hij bragt daarna ter tafel een door de subcommissie ontworpen model van verzamelstaat, waarop de gegevens, in de inschrijvingsbiljetten vervat, door de zorg der gemeentebesturen zullen worden overgebragt. Het streven der subcommissie is geweest, dit model zóó in te rigten, dat aan de plaatselijke besturen veel zal worden gespaard van de moeite en den omslag, bij de vorige telling ondervonden; en zij mag vertrouwen daarin te zijn geslaagd. Het model is bestemd om de vroeger gebruikte hoofdelijke invullingsregisters, waarover gegronde klagten vernomen zijn, en nog twee andere staten te vervangen. De gemeentebesturen zouden nu slechts éénen staat te bewerken hebben, waarop niet gelijk op de hoofdelijke invullingsregisters — al de *namen* der getelden, maar eenvoudig de uitkomsten der telling zijn over te brengen. Het eigenaardige van het model bestaat voorts hierin, dat het gebruik van zeer lange lijnen, waardoor de bewerking zoo zeer werd bemoeijelijkt, geheel wordt vermeden, terwijl toch alle bijzonderheden uit de biljetten op één en dezelfden staat kunnen worden aangeteekend. Voorts heeft het model drie kolommen voor aanmerkingen, die ieder tot eene groep van gelijksoortige bijzonderheden betrekking hebben en derhalve niet behoeven te worden overladen; en is het stuk in dier voege ingerigt, dat de bewerker de noodzakelijke voorschriften ter rigtige invulling steeds voor oogen hebbe. Na langdurig en naauwgezet onderzoek besloot de vergadering dit model aan den Minister van Binnenlandsche Zaken te doen toekomen.

De voorzitter vestigde daarna op een ander onderwerp de aandacht. Op congressen en in genootschappen van landbouw, zeide hij, is het meermalen voorgekomen, dat de opgaven betrekkelijk den landbouw moeijelijkheid opleveren wegens het groote verschil der oude, maar nog steeds gebruikelijke landmaten. Met name werd daarover gesproken op het laatste congres te Winschoten, en toen werd verondersteld, dat reeds van regeringswege eene herleiding dier landmaten tot het Nederlandsch bunder en zijne onderdeelen was bezorgd. Een onderzoek heeft nogtans doen kennen, dat dit niet het geval is. Uiterst belangrijk ware, naar den voorzitter toescheen, eene poging om al de oude landmaten, in de verschillende gedeelten des Rijks nog gebruikelijk, te verzamelen en hare verhouding tot de Nederlandsche maat aan te wijzen. Wel bestaan er enkele werken, die voor een klein gedeelte in de moeijelijkheid voorzien; doch eene volledige en naauwkeurige herleidingstafel van alle in Nederland nog gebruikelijke landmaten zoude, ook voor statistische nasporingen, eene zeer gevoelige leemte vervullen. Nadat het denkbeeld door de heeren Wttewaall en Obreen met nadruk was ondersteund, zijn de heeren Sloet, Wttewaall, Obreen en van Voorthuysen uitgenoodigd zich met de voorgestelde taak te belasten.

De heer Willer drukte den wensch uit dat de commissie, behalve het onderzoek naar de graanprijzen, later ook hare aandacht mogt kunnen wijden aan de kennis van de prijzen van andere levensmiddelen en van de arbeidsloonen in verschillende tijdperken. Het belang van die onderwerpen werd ten volle erkend; doch men was het met den heer Willer eens, dat eerst later zoude kunnen beproefd worden ook daaromtrent bijzonderheden op te sporen.

Daarna werd de zitting gesloten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

Volgens schrijven uit Parijs van eergisteren (den 17den dezer) vleide men zich aldaar in den kring der bewindslieden met de hoop dat Koning Victor Emanuel door Frankrijks dringende raadgevingen zou worden teruggebragt van het besluit om Midden-Italie onder een Sardinisch regentschap te stellen en den heer Buoncompagni als regent derwaarts te zenden.

De beduidenis van dat besluit blijkt duidelijk uit het volgende schrijven van den Prins van Carignan aan den heer Buoncompagni, gedagteekend te Turyn den 14den dezer maand.

»Ik heb u aangewezen voor de edele taak om naar Midden-Italie te gaan en er het bestuur te voeren over de gewesten, welke door de stem hunner volksvertegenwoordigers verklaard hebben eene krachtige, constitutionele en Italiaansche regering te verlangen, en vervolgens mij hebben uitgenoodigd om als regent in hun midden op te treden. Uw goede naam, de edele hoedanigheden van uwen geest en uw hart, de door u gegeven blijken van gehechtheid aan Koning en vaderland, mijn volkomen vertrouwen op u zijn zoo vele redenen om goede vruchten van uwe zending te verwachten.

» Maar het zijn de eenige redenen niet. De bevolking van Midden-Italie heeft zoo vele blijken van wijsheid, vastberadenheid en gematigdheid gegeven, dat zij de achting van de beschaafde wereld verworven heeft; zij zal gewis de noodzakelijkheid begrijpen om bij dat kalme en ordelijke gedrag te volharden, vooral thans, nu er weldra een congres zal zamenkomen om over Italie's lot te handelen, waarin Koning Victor Emanuel, steunende op de hem opgedragen regten, den door die bevolking uitgesproken wensch krachtig zal weten te ondersteunen.

» Een andere grond van hoop ligt in de herhaaldelijk van wege Zijne Majesteit den Keizer der Franschen gegeven verzekering dat er geene buitenlandsche tusschenkomst in Midden-Italie zal plaats hebben. Deze verzekering strekt grootelijks tot schraging van 's Konings staatkunde, welke nooit zou kunnen gedoogen dat buitenlandsch geweld zich in de plaats van den nationalen wil drong.

» Hebben staatkundige redenen Zijne Majesteit genoopt om na den vrede van Villafranca zijne commissarissen uit Midden-Italie terug te roepen en zich van alle inmenging in de zaken dier landen te onthouden, dat is geene reden voor zijn gouvernement om diensten te weigeren, strookende met de vriendschappelijke welwillendheid, welke door de gebeurtenissen van den jongsten tijd nog inniger is geworden. Hiermede wil ik zeggen dat het voorzeker niet zou weigeren aan die landen zoo veel mogelijk bijstand tot het aangaan eener geldleening, indien daartoe noodzakelijkheid bestond, te verleenen.

» In al die beschouwingen vind ik bemoediging voor de toekomst. Aan den anderen kant is uwe zending zeer eenvoudig en duidelijk, want het doel is aan den gang der politieke en militaire zaken in die gewesten meer eenheid bij te zetten. De vereeniging van het hoog gezag in ééne hand zal hetzelve in ieder van die landen sterker maken, sterker op zich zelf niet alleen, maar ook in het oog van Europa. De regeling van het krijgswezen zal er gemakkelijker kunnen worden voltooid, wanneer er onder uwe leiding maar een enkel bestuur, een enkel opperbevelhebber, een enkel leger zijn zal. Dat leger, sterk door talrijkheid en krijgstucht, gereed om op de eerste oproeping van het vaderland zijne dapperheid te toonen, zal noch aanvallend noch uittartend moeten zijn. Schijnt aan eenige edele en vurige gemoederen elk blijk van gematigdheid eene feil en voorzigtigheid zwakheid, hun dient herinnerd te worden dat de tijd een krachtige bondgenoot voor elke regtvaardige zaak is, terwijl ongeduld haar dikwerf afbreuk doet en hare zege belet.

» Onder zulke omstandigheden, ik herhaal het, vertrouw ik dat uwe zending goede vruchten zal dragen en dat de bevolking voortgaan zal de openbare orde in stand te houden en blijken te geven van dat gezond verstand en die politieke rijpheid, welke haar zoo zeer tot eer strekken en die den krachtigsten grond uitmaken waardoor het congres zal worden gedrongen om hare regten te erkennen.

» Ten slotte is het mijne overtuiging, dat Zijner Majesteits gouvernement nooit de regeringloosheid zal laten binnendringen in Italiaansche gewesten, welke eerst hunne zonen in de gelederen van zijn leger ten strijde hebben gezonden en vervolgens plegtig verklaard hebben zich met zijn rijk te willen vereenigen, en aan wier wenschen hij het oor heeft geleend."

De *Gazzetta Piemontese*, het officiele blad van het Sardinische gouvernement, het bovenstaande schrijven in haar nommer van den 14den dezer mededeelende, voegt daarbij, dat de heer Buoncompagni de hem

opgedragen zending aangenomen heeft en zich gereed maakte om naar Midden-Italie te vertrekken.

Sedert schijnt het Sardinische gouvernement tot andere plannen gekomen of althans aan het aarzelen geraakt te zijn, daar de heer Buoncompagni zich den 17den nog te Turyn bevond, en toen voornemens scheen althans nog eenige dagen in die hoofdstad te blijven.

— Naar een geloofwaardig berigt van de *Indépendance Belge* moet de officiele uitnoodiging van Frankrijk en Oostenrijk tot het houden van een congres gisteren aan de betrokken staten afgezonden zijn, maar zijn alle partijen reeds vooraf tot eenstemmigheid omtrent het houden van een congres en omtrent de voorwaarden daarvan gekomen, zoodat er geene nieuwe moeijelijkheden meer te vreezen zijn, welke de zamenkomst van het congres zouden kunnen beletten of vertragen.

— Onlangs werden in de steden van Toscana de stemgeregtigde ingezetenen, naar de voorschriften eener nieuwe kieswet opgeroepen om hunne stem tot zamenstelling der gemeenteraden uit te brengen, doch bijna nergens kwamen toen de kiezers in vereischten getale, dat is meer dan de helft, op, zoodat er geene keuze plaats had. Dien ten gevolge werden door de regering nieuwe verkiezingen uitgeschreven tegen den 6den dezer; dit maal zijn de kiezers in toereikend getal opgekomen, en was de belangstelling in de uitoefening der staatsburgerregten tamelijk algemeen. De gekozenen behooren voor twee derde gedeelten tot den stand der adellijke grondbezitters; de overige zijn meestal advocaten.

FRANKRIJK.

Blijkens een officieel berigt van den 9den dezer is de Fransche expeditie tegen Marocco geslaagd en met den gewenschten uitslag volbragt. De Moorsche volksstammen, welke door invallen op het Fransche grondgebied eene tuchtiging hadden verdiend, hebben zich aan de door Frankrijk gestelde eischen onderworpen en gijzelaars gesteld om de naleving der hun opgelegde vredesvoorwaarden te waarborgen. Dien ten gevolge zou het expeditionaire leger den 11den dezer weder binnen het Algerijnsche grondgebied trekken en aldaar vervolgens ontbonden worden. Dat deze welgeslaagde krijgstogt tot vergrooting van het Fransche grondgebied geleid heeft, blijkt niet.

— Terwijl het Fransche gouvernement de werken tot versterking en beveiliging zijner kusten voortzet, wordt uit Parijs gemeld dat de Engelsche genie bezig is de Minquiers, eene aan Engeland behoorende groep eilandjes, op Frankrijks noordwestkust tegenover St. Malo gelegen, te versterken. Tot nog toe wist het publiek naauwlijks dat er eilanden van dien naam bestonden; zij worden alleen door een klein aantal visschers bewoond. Nog nooit, zegt een Parijsch berigtgever, hebben Frankrijk en Engeland zoo veel onderlinge eenstemmigheid aan den dag gelegd en zoo veel voorzorgmaatregelen jegens elkander genomen.

SPANJE.

Het Engelsche gouvernement heeft, gelijk men weet, de met Spanje gevoerde briefwisseling betreffende de zaak van Marocco openbaar gemaakt. Deze stukken hebben onder het Spaansche publiek misnoegen verwekt, omdat daaruit blijkt dat het Spaansche gouvernement zich door Engeland de handen heeft laten binden, zoodat het van de op Marocco te behalen overwinningen niet alle mogelijke partij zal kunnen trekken. Ten einde het publiek tevreden te stellen zegt de *Correspondencia autografa*, een half-officieel nieuwsblad van Madrid, in haar nommer van den 4den dezer: » Bij het openbaar maken der bescheiden betreffende de zaak van Marocco heeft het Engelsche gouvernement een zeer gewigtig stuk achtergehouden, dat namelijk waarin onze minister van buitenlandsche zaken zegt dat Spanje, wel is waar, niet voornemens is zich duurzaam in het bezit te stellen van eenig punt, waardoor het geacht zou kunnen worden eenig voor de scheepvaart der Middellandsche Zee gevaarlijk voordeel te kunnen verkrijgen, maar dat het overigens volkomen vrijheid meent te hebben om in alle andere gedeelten van het Maroccaansche rijk naar eigen goedvinden te handelen."

Verder zegt het genoemde blad, dat de kracht en de rijkdom van Marocco niet zoo zeer in de kuststreek als wel in het binnenland gelegen zijn.

Naar eene opgave van hetzelfde blad bestaat de Spaansche zeemagt, welke voor de expeditie tegen Marocco moet gebezigd worden, uit vier zeilschepen, namelijk een linieschip, een fregat en twee korvetten, verder uit 88 schroefstoomschepen, waarvan een 50, een ander 35 en de overige twee stukken geschut voeren, en uit tien raderstoomschepen, van 16 stukken en minder. Al deze schepen te zamen voeren 327 vuurmonden. Verder behooren tot de vloot 7 stoomtransportschepen en 4 zeiltransportschepen, ieder met een tot 4 kanonnen gewapend, en 24 kanonneerbooten.

— Volgens onderscheiden berigten wordt het Spaansche gouvernement door Keizer Napoleon aangemoedigd om de expeditie tegen Marocco, hoe onwelgevallig zij ook aan Engeland is, met kracht door te zetten.

Spaansche dagbladen zeggen dat die expeditie, terwijl zij tot wreking van reeds al te lang geduldе beleedigingen en tot opbeuring van den Spaanschen volksgeest strekt, ook de kosten zal goedmaken, daar de beroemde schatkamer van den Sultan van Marocco te Mequinez aan edele metalen en edelgesteenten eene waarde van omstreeks 250 millioen gulden moet bevatten.

ENGELAND.

In Engeland vereenigen de gegoede ingezetenen zich op vele plaatsen om zich in het gebruik van het verbeterde schietgeweer te oefenen, ten einde het vaderland tegen invallen van buitenlandsche vijanden te kunnen helpen verdedigen. De oprigting dezer vrijwillige schutterscorpsen is door toedoen van het vorige ministerie begonnen en wordt door het tegenwoordig ministerie meer en meer krachtig aangemoedigd. Thans is er eene vereeniging opgerigt welke zich ten doel stelt die beweging door het verstrekken van wapenen, het verschaffen van vergaderplaatsen en op andere wijzen te bevorderen. De tegenwoordige minister van oorlog is voorzitter van het bestuur dier vereeniging, en lord Palmerston alsmede lord Derby, de hoofden van het tegenwoordige en van het vorige kabinet zijn onder-voorzitters. In hare eerste openbare bijeenkomst, den 16den dezer te Londen gehouden, is medegedeeld dat de Koningin en haar gemaal beloofd hebben het streven der vereeniging te bevorderen, ook door het uitloven van premien voor de beste schutters.

De *Times* herinnert dat de vrijwilligers-corpsen in Engeland in het jaar 1804, toen het land door den eersten Napoleon met eenen inval bedreigd werd, te zamen 379,943 leden telden.

— De *Times* berigt dat de Noord-Amerikanen zich op San Juan meer en meer vestigen en dat eiland ook reeds onder de tariefwetgeving der Vereenigde Staten hebben gesteld. Het blad spreekt met bezorgdheid over dat geschil, doch bemoedigt zich met de gedachte dat de beslissing niet aan de Noord-Amerikaansche en Britsche overheden daar ter plaatse, den generaal Harney en den gouverneur Douglas, overgelaten is, maar dat de zaken op het eiland in den tegenwoordigen stand zullen gehouden worden en dat intusschen de wederzijdsche aanspraken op het bezit daarvan het onderwerp van een gezet en bedaard onderzoek, hetzij te Londen of te Washington, zullen uitmaken.

— De Londensche Maatschappij van kunsten, door wier toedoen aldaar in 1851 de wereldtentoonstelling gehouden is, heeft besloten er in het jaar 1862 eene gelijksoortige tentoonstelling te houden.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 19den November* 1859.

Aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is rondgedeeld het voorstel van de heeren Kingma, Idzerda en Wybenga betrekkelijk het wets-ontwerp houdende bekrachtiging van eenige artikelen der concessien voor den aanleg en de exploitatie van de Noorder- en Zuiderspoorwegen. Dat voorstel strekt om achter art. 1 te laten volgen eene nieuwe alinea van den volgenden inhoud:

» Deze bekrachtiging treedt in werking zoodra de concessie voor den Noorderspoorweg zal zijn aangevuld met eene spoorweglijn tusschen Leeuwarden, over Heerenveen, naar Meppel, op welke lijn dan almede alle bepalingen bij de tegenwoordige wet bekrachtigd, van toepassing zullen zijn, met verhooging van het in art. 81 der tegenwoordige concessie bepaalde maximum van door den Staat te waarborgen renten, naar evenredigheid van het bedrag der begrooting van kosten van aanleg der hier bedoelde lijn."

In de zitting van heden zijn de beraadslagingen voortgezet over het bedoelde wets-ontwerp en over de artikelen in het bijzonder.

Art. 1 luidde aldus:

» De artt. 3, 58, 79, 81, 82, 83 en 84 van de voorwaarden der concessie sub 1°. bedoeld, zoo als die, onder dagteekening van den 15den September 1859, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Finantien is verleend, worden bekrachtigd."

De heer Kingma, als eerste voorsteller van de op dit artikel voorgestelde wijziging, betoogde de aannemelijkheid daarvan door aan te wijzen dat de concessionarissen zelve de lijn van Leeuwarden naar Meppel wenschten daar te stellen, en alleen de toestemming der Regering ontbrak; door de aanneming van het voorstel zou in veler bezwaren te gemoet gekomen worden.

Dit voorstel werd, na voldoende door leden te zijn ondersteund, in beraadslaging gebragt.

De heer de Poorter meende dat de voorgestelde wijziging eerst dan aannemelijk was, als de lijn van Meppel over Assen naar Groningen verviel, ten einde het bezwaar van de te groote uitgaven voor deze aangelegenheid op te heffen.

De heer van Hoëvell ondersteunde het voorstel, wenschende dat iets, na al de beraadslagingen over dit onderwerp, wierd tot stand gebragt. Ook in deze wijziging zag hij eene verbetering, wordende daardoor de kortste weg van Harlingen naar Rheine tot stand gebragt. Of echter de hier bedoelde lijn werkelijk daargesteld zou worden, dat zou de toekomst moeten leeren.

De heer ter Bruggen Hugenholtz wees op de omstandigheid, dat de rigting der Noorderlijnen, gelijk de voorgestelde, door de meerderheid der leden was afgekeurd, en dus als geen vrucht van algemeen overleg kon beschouwd worden, en dat de concessionarissen eene andere rigting verlangd hadden, hebbende de Regering, zijns inziens, niet op voldoende gronden hare voorstellen verdedigd. Hij betreurde de bijzonderheid dat er zoo veel verschil van gevoelen in deze zaak was geopenbaard, en hoopte dat in de behandeling van andere onderwerpen dergelijk verschijnsel zich niet meer mogt voordoen.

De heer van Zuylen van Nyevelt herinnerde aan het vroeger door hem geopperde bezwaar over de rigting der lijn van Meppel over Assen naar Groningen; liever had hij die over Heerenveen gewenscht; werden beide aangelegd, de concurrentie van beide zou het voordeel van den aanleg zeer twijfelachtig maken, terwijl grootere uitgaven voor den Staat uit die daarstelling zouden voortgevloeid zijn. Op die gronden zou hij tegen het voorstel stemmen.

De heer Reinders stelde daarna voor om achter art. 1 de volgende alinea te voegen:

» Ingeval concessionarissen bereid zijn of wel anderen aanvrage doen om den spoorweg, omschreven in art. 4, lit. *c*, van de verleende concessie van den Noorderspoorweg, aan te leggen en te exploiteren, waarborgt de Staat onder gelijke bepalingen en voorwaarden als in genoemde concessie is opgenomen, een jaarlijksch bedrag van $4^1/_2$ ten honderd voor dividend en inkoop van het benoodigde kapitaal. In dit geval wordt het cijfer van garantie, in art. 81 van meergenoemde concessie vermeld, verhoogd, echter met geen hooger bedrag dan het dividend en de inkoop bedraagt van het benoodigd kapitaal tot aanleg des werks."

Als aanleiding tot het doen van dit voorstel voerde de heer Reinders aan, dat hij daarmede wilde uitgemaakt hebben de vraag, of de aansluiting van Groningen naar Leer van staatswege zou worden ondersteund; het aannemelijke van den aanleg van dien weg was genoegzaam uit den loop der beraadslagingen gebleken.

Ook dit amendement werd voldoende ondersteund.

De heer Kingma verdedigde de bezwaren tegen het voorstel van hem en twee andere leden door sommigen ingebragt; het denkbeeld om bij hun voorstel tevens de afschaffing der lijn over Assen te bedoelen, achtte hij in den stand der zaak onmogelijk, terwijl hij tevens oordeelde dat beide lijnen tot gunstige uitkomsten leiden zouden.

De heer Dommer van Poldersveldt, hoewel betreurende dat de lijnen in de beide wijzigingen bedoeld niet in de concessien waren opgenomen, en het nut van zoodanige daarstelling inziende, verklaarde echter eerst dan die wijzigingen te kunnen aannemen, zoo de Regering verklaarde geen bezwaren in de opneming daarvan in de concessie te hebben.

De heer van der Linden wees, naar aanleiding van het gebeurde op gisteren ten aanzien van de behandeling der vraag, of het voorstel van den heer Thorbecke en vier leden als eene wijziging moest behandeld worden, op de omstandigheid dat nu geene praealabele quaestie ten op-

zigte van deze wijzigingen was opgeworpen, en dat de Regering, hoewel vroeger te kennen gegeven hebbende gaarne te zullen zien dat amendementen werden voorgedragen, in de discussie van gisteren dienaangaande niet nader haar gevoelen had opgegeven. Wat de voorstellen van heden betrof, hij kon niet anders dan zijn leedwezen te kennen geven dat de rigting der lijnen in het Noorden door de Regering aldus was voorgedragen als men nu verlangde. Om de groote onkosten die dergelijke aanleg met behoud van den weg over Assen zou na zich slepen, moest hij de daarstelling daarvan ontraden, ook omdat deze laatste alleen ten behoeve van een locaal belang zou strekken, verviel deze dan zou een deel van het financieel bezwaar opgeheven worden.

De heer van Nispen van Sevenaer deelde mede tegen de beide wijzigingen te zullen stemmen vooral om redenen van geldelijken aard; alhoewel zijns inziens de keuze van de nu voorgestelde rigting door Friesland ter vervanging van de lijn over Assen hem gelukkiger voorkwam dan die der Regering: de aansluiting met Leer geloofde hij meer ten voordeele van het buitenland dan van het binnenland te zullen dienen.

De heer Elout van Soeterwoude voegde zich bij de bestrijders der wijzigingen; vroeger wees hij op de omstandigheid dat ook na de aanneming der wet de verlangens naar andere lijnen niet zouden voldaan zijn; zijne voorzegging was reeds vervuld vóór de beslissing over het wets-ontwerp. Voor het oogenblik zou hij om financiele bezwaren zich tegen de voorstellen verklaren.

De heer Sander beantwoordde den heer van der Linden en kon niet toegeven dat de Kamer, nu deze wijzigingen behandelende, in strijd met haar besluit van gisteren te werk ging. De gevallen stonden zijns inziens, niet gelijk, daar door de aanneming van deze amendementen, de concessien onveranderd bleven, hetgeen met het geval van gisteren niet zoo zou geweest zijn. Voor die wijzigingen was hij wel gestemd, maar hij wenschte eerst het bedrag der onkosten te weten.

De heer van Diggelen erkende dat de nu voorgestelde lijn over Heerenveen van groot nut zou zijn, evenzeer als eene andere van Groningen naar Leer, maar, dewijl er nader gelegenheid zou zijn om daarop terug te komen, en oordeelende dat de wet niet voor wijziging vatbaar was, zou hij tegen die voorstellen stemmen, ook tot keering van het gevaar dat bij aanneming van veranderingen de concessionarissen wel eens zouden kunnen weigeren in de hun nu gestelde voorwaarden te treden.

De heer Storm van 's Gravesande geloofde dat de Kamer, naar aanleiding van den loop der beraadslagingen, allezins bevoegd was om deze wijzigingen te behandelen; hij erkende dat de aanneming daarvan financiele bezwaren zou na zich slepen; maar deze achtte hij zeer overdreven voorgesteld door sommigen die in de zaak der geldmiddelen wel wat al te vast aan eenmaal opgevatte denkbeelden vasthielden. Gunstig gestemd voor de nu gedane voorstellen wenschte hij echter daarin opgenomen te zien de bepaling der voor deze werken benoodigde gelden zoo voor subsidie als rentegarantie.

De heer Wybenga, een der voorstellers van de eerste wijziging, deed het aannemelijke van dat voorstel nog nader uitkomen, gelijk reeds genoegzaam door de behandeling van het wets-ontwerp van den aanvang af door zeer velen betoogd was. Keurde de meerderheid der leden, zich gunstig voor eene lijn van Friesland uitgelaten hebbende, het voorstel af, zij zouden in strijd met hunne geuite gevoelens handelen. Aan het slot zijner rede betoogde hij door aanhaling van een adres van de kamer van koophandel uit die plaats, dat de stad Harlingen niet met de voorgedragen lijn van daar naar Groningen tevreden was, gelijk de Minister van Binnenlandsche Zaken had te kennen gegeven.

De Minister van Binnenlandsche Zaken gaf de redenen op waarom de Regering op gisteren bij de behandeling van de wijziging van den heer Thorbecke en vier andere leden geen deel aan de beraadslaging had genomen. Er was geene discussie over die wijziging zelve geweest, alleen over de vraag of dat voorstel als wijziging moest beschouwd worden, in verband met de bepalingen van het Reglement van Orde. Daarom alleen had de Regering gezwegen: ware het voorstel zelf behandeld, de Regering zou hare zienswijze daarover opgegeven hebben.

Wat de voorgestelde wijzigingen betrof, hij moest zich tegen de aanneming daarvan verzetten. Werden de concessien uitgebreid, over die uitbreidingen zouden de concessionarissen op nieuw moeten gehoord en afgewacht worden of zij daarin zouden kunnen treden. Daarenboven in dat geval zou de schatkist op nieuw bezwaard worden en het gevaar ontstaan dat alsdan niet binnen den bepaalden tijd het werk voltooid zou zijn, en evenzeer bij vergrooting der onderneming het vinden der benoodigde kapitalen nog moeijelijker zou worden, en het oprigten van eene vennootschap aan nog gewigtiger bedenkingen zou verbonden zijn. Eindelijk mogt men na de aanneming der wet geene verandering meer in de zaak brengen, tenzij de Kamer op nieuw daarover gehoord ware. Dit een en ander nam echter niet weg dat men later op de zaak zou kunnen terugkomen bij wijze van nieuwe concessie. Na de behandeling der wet zou men kunnen beproeven aan veler wenschen ten opzigte van de lijn van Leeuwarden naar Meppel over Heerenveen te voldoen. Eene aansluiting van Groningen naar Leer zou, meende hij, eerst dan voordeel opleveren, wanneer de aansluiting van den kant van Hannover naar Leer ook bevorderd werd. Mogt dat het geval zijn, hij zou niet nalaten de verbinding van deze zijde op alle wijze te bevorderen.

De Minister van Financien verklaarde in het belang van 's lands geldmiddelen bezwaar te moeten maken, en de aanneming der wijzigingen te moeten ontraden: dergelijke uitbreiding in de concessie zou ruim vijf ton meerdere uitgaven voor den Staat jaarlijks zijn; daarenboven de te groote uitbreiding van lijnen zou het uitzigt van voordeelige opbrengsten van wegen niet vermeerderen, maar wel verminderen.

De heer Dirks kwam terug op zijn denkbeeld gisteren reeds opgegeven om art. 1 aldus te wijzigen, dat, zonder uitbreiding der concessie, evenwel aan de verlangens van de ingezetenen van Friesland zou kunnen worden voldaan. Hij betreurde dat de Regering zich tegen de aanneming der voorstellen van de leden der Kamer bleef verzetten, daar de door de Ministers opgegeven gronden tot weigering hem niet voldoende voorkwamen.

De heer ter Bruggen Hugenholtz kwam nader terug op de voordeelen die de nu voorgestelde lijnen zouden aanbieden, vooral met betrekking tot de haven van Harlingen, hebbende de Regering zijns inziens de tegen haar stelsel geopperde bezwaren niet voldoende wederlegd.

De heer van Hall verklaarde uit een geldelijk oogpunt zich tegen de amendementen te zullen verklaren, in verband met de belangen van de ingezetenen dier provincien, welke hij door het voorstel der Regering niet genoegzaam bevorderd achtte.

De heer Reinders betoogde het nut der aansluiting van Groningen naar Leer, vooral in het belang der streek waardoor de bedoelde weg zou loopen, die in alle opzigten zeer bloeijende was, gelijk hij in bijzonderheden aantoonde.

De heer van der Linden bestreed den Minister van Binnenlandsche Zaken, aangaande diens gevoelens omtrent het gisteren door de Regering bewaarde stilzwijgen over de praealabele quaestie bij het voorstel van den heer Thorbecke; zijns inziens had deze hare zienswijze in die grondwettige zaak moeten doen kennen. Diep leed deed het hem te ontwaren dat de Regering weigerde toe te staan in deze aangelegenheid wijzigingen te brengen; dergelijke handelwijze geloofde hij niet te strekken ter bevordering van het algemeen belang. Met geen der bedenkingen van de zijde der Regering aangevoerd, gaf hij op zich te kunnen vereenigen; het minste met die betrekkelijk de aansluiting met Leer en de doortrekking eener lijn door Drenthe. Deze laatste wenschte hij opgeheven te zien, anders zou hij om financiele bezwaren tegen de wijzigingen stemmen.

In het tweede deel zijner rede betoogde hij de onaannemelijkheid van het voorstel om den weg naar Rheine over Enschedé te doen loopen, zijnde die streek van Twenthe door eene toegestane buiging in de rigting van Delden volstrekt niet gebaat.

De heer van Hoëvell verklaarde ook niet te begrijpen om welke redenen de Regering, na al den bijval dien de lijn over Heerenveen had, zich bleef verzetten tegen de goedkeuring daarvan. Ten einde in de financiele bezwaren welke die aanleg zou veroorzaken te voorzien, stelde hij het volgende subamendement voor:

» Deze bekrachtiging treedt in werking zoodra in deze concessie de lijn van Meppel over Assen naar Groningen zal zijn vervangen door eene spoorweglijn van Leeuwarden langs Sneek en Heerenveen naar Meppel, op welke lijn dan almede alle bepalingen bij de tegenwoordige wet bekrachtigd van toepassing zullen zijn, voor zoo veel noodig met verhooging van het in art. 81 der tegenwoordige concessie bepaalde maximum van door den Staat te waarborgen renten, naar evenredigheid van het meerdere bedrag der begrooting van kosten van aanleg der hierbedoelde lijn."

De heer Thorbecke kwam terug op het door hem op gisteren met vier andere leden voorgestelde amendement. Daarbij werd niet de concessie veranderd, maar alleen eene andere rigting van lijnen voorgedragen, waarover, bij goedkeuring, de concessionarissen zouden kunnen zijn gehoord. Geen verschil ziende in zijn voorstel en hetgeen men nu verlangde, zou hij zich daarvoor kunnen verklaren, maar hij zou dat niet kunnen doen aangezien het brengen van wijzigingen in de wet met zijne gevoelens omtrent het thans onaangeroerd laten der concessien ten eenen male streed. Hij zette daarbij nog nader zijne denkbeelden uiteen, aangaande de beginselen bij den aanleg van spoorwegen aan te nemen, behoorende daarbij, meende hij, een geconcentreerd stelsel behouden te worden.

De heeren Kingma en van Diggelen voerden nog nader het woord, de eerste tot aanprijzing, de laatste tot bestrijding van de eerste wijziging, waarna de beraadslagingen gesloten werden verklaard.

Het voorstel der heeren Kingma, Idzerda en Wybenga werd daarop het eerst in stemming gebragt en met 60 tegen 11 stemmen verworpen. *Vóór* hebben gestemd de heeren van Foreest, Lycklama à Nyeholt, Kingma, Idzerda, Reinders, ter Bruggen Hugenholtz, Wybenga, Kien, Dirks, Taets van Amerongen en Storm van 's Gravesande.

De wijziging van den heer van Hoëvell werd met 46 tegen 25 stemmen verworpen. *Voor* hebben gestemd de heeren: Schimmelpenninck van der Oije, Luyben, Elout van Soeterwoude, van der Linden, van Hall, van Akerlaken, Lycklama à Nyeholt, van Hoëvell, Kingma, Idzerda, Begram, de Brauw, ter Bruggen Hugenholtz, van Reede van Oudtshoorn, Mackay, Wybenga, de Poorter, Wintgens, Kien, Dirks, Taets van Amerongen, van Voorthuysen, van Zuylen van Nyevelt, van Asch van Wijck en van Nispen van Sevenaer.

De heer Reinders trok daarop zijn amendement in

Artikel 1 van het wets-ontwerp werd daarop met 42 tegen 29 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Olivier, Poortman, van Foreest, Thorbecke, Elout van Soeterwoude, van Hall, Heemskerk, van Akerlaken, Lycklama à Nyeholt, Kingma, Idzerda, Begram, van Heukelom, Godefroi, van Franck, ter Bruggen Hugenholtz, van Reede van Oudtshoorn, Wybenga, de Poorter, Wintgens, Kien, Taets van Amerongen, van Voorthuysen, Storm van 's Gravesande, van Asch van Wijck, van Nispen van Sevenaer, van Lynden, Luyben en de Voorzitter.

Daarna werd de beraadslaging geopend over art. 2, luidende:

» De artt. 4, 60, 81, 83, 84, 85 en 86 van de voorwaarden der concessie sub 2°. bedoeld, zoo als die onder dagteekening van den 8sten September 1859 door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financien is verleend, worden bekrachtigd".

De heer Poortman voerde daarover de eerste het woord. Hij maakte eene vergelijking tusschen de voorgestelde lijn van Rotterdam naar den Moerdijk, en die door anderen en ook door hem begeerd van Utrecht naar Boxtel. Uit een locaal oogpunt zou voor hem de eerste aannemelijker zijn, alsmede om de groote ontwikkeling in handel en nijverheid enz. in Rotterdam aanwezig, in welken bloei hij groot belang stelde. Maar de andere kwam hem voor het meest doeltreffend te zijn, terwijl daaraan de meeste behoefte bestond ter bevordering van het personen- en goederenvervoer en het binnenlandsch en internationaal verkeer, als midden door het land, gelijk eene stamlijn, loopende. Hierbij trad hij in uitvoerige beschouwingen en wederleggingen van hetgeen in den loop der beraadslagingen door sommigen ten voordeele van eene verbinding van Rotterdam met den Moerdijk was aangevoerd. Vooral had hij hierbij het oog op de bewering dat die laatste aansluiting zou moeten strekken om den doorvoerhandel voor Rotterdam daardoor bevorderlijk te zijn, en daarmede de mededinging van Antwerpen te kunnen doorstaan. Amsterdam echter meende hij, dat door den aanleg van den bedoelden weg bovenmatig zou worden benadeeld, hetgeen hij onbillijk achtte, te meer daar Rotterdam in dezelfde omstandigheden verkeerde als de eerste stad, vooral met betrekking tot het bezit van waterwegen; terwijl de hoofdstad in vergelijking van de andere niet in zoo bloeijenden toestand verkeerde, ofschoon zij de eerste handelsstad des rijks was. Deze behoorde, zijns inziens, alzoo het eerst geholpen te worden, al mogt haar minder gunstige toestand als een gevolg van gebrek aan energie aan te merken zijn. Door den aanleg van een spoorweg gelijk hij dien wilde en door vele autoriteiten aangeprezen werd, zou het nadeel van de minder gunstige ligging van Amsterdam, zoo als sommigen die opgaven, in vele opzigten opgeheven en de handel in allen deele daardoor verlevendigd worden. Noch uit een handels- of financieel of technisch, noch strategisch oogpunt was naar zijne meening de door hem aangeprezen lijn onuitvoerlijk.

De heer Godefroi constateerde de resultaten der discussie in verband met stellingen die hij verdedigd had. Hij was steeds van oordeel geweest dat de dubbele overbrugging niet geregtvaardigd werd door overwegingen van algemeen belang. Dit gevoelen bleef hij nog, niettegenstaande al het aangevoerde, aankleven. Uit het oogpunt van internationaal verkeer was, volgens hem, de lijn van Rotterdam naar den Moerdijk, om de concurrentie met Belgie, wat den doorvoerhandel betrof, te kunnen volhouden, geheel onnoodig, daar hierin geen achteruitgang merkbaar was; vooral niet te Rotterdam, waar het goederenvervoer, vooral naar de kanten van Duitschland, zeer was toegenomen en wel in die mate, dat de tariven van vracht zeer waren verminderd. Eene verbinding met het Zuiden was niet noodig, aangezien de handel met Frankrijk langs den waterweg zou blijven geschieden. Om al die redenen bleef hij die lijn ten hoogste afkeuren. Hetzelfde deed hij, ten opzigte van den oostelijken overgang. De lijn van Arnhem naar Venlo was ten eenen male overbodig, daar de Maas aldaar stroomde, en het uitzigt bestond dat langs den linker Rhijnoever een spoorweg zou aangelegd worden en eene aansluiting van Venlo op Vierssen te wachten was. Aan het verlangen van Pruissen te dezen opzigte te voldoen, achtte hij beneden de waardigheid der Regering. Wel werden de steden der zuidelijke streken door de voorgestelde overbruggingen op eene gemakkelijke wijze aan elkander verbonden, maar aan het binnenlandsch verkeer voor andere streken werd groot nadeel toegebragt. Meer zou hij omtrent deze zaak niet bijbrengen, maar gevoelde behoefte om zijne rede te eindigen met de verklaring dat in dezen strijd, naar zijne overtuiging, van wege de Regering niet alles was gedaan wat strekken kon om tegenstrijdige gevoelens zoo veel mogelijk te conciliëren.

De heer de Poorter bestreed de thans voorgestelde verbinding van 's Hertogenbosch over Tilburg en Eindhoven met Helmond, welke steden nu, in plaats van 35 mijlen, 69 mijlen van elkander zouden komen. Door de veranderde rigting aan die lijn gegeven, zou de hoofdstad van Noordbrabant kunstmatig van vele deelen der provincie afgescheiden worden. Op de directe aansluiting van den Bosch met Helmond, gelijk aanvankelijk voorgesteld was, bleef hij aandringen, daar niets, ook niet uit een strategisch oogpunt, zich tegen de daarstelling daarvan verzette.

De heer van Heukelom constateerde het feit dat uit den loop der beraadslaging gebleken is, dat de rigting van den Zuiderspoorweg in het belang van den doorvoerhandel ontworpen was; maar men was in gebreke gebleven te bewijzen dat die handel langs den spoorweg zou plaats hebben, daar vooral ook langs de waterwegen dit zou geschieden, weshalve de groote schatten ter bereiking van dat doel niet doelmatig zouden aangewend worden. Te meer moest hij huiverig zijn om daarvoor zoo vele gelden toe te staan, daar hem de geschiedenis van de onkostenberekening van de brug aan den Moerdijk nog niet duidelijk was, en bij hem de vrees bleef bestaan dat daarvoor nog nadere subsidien zouden aangevraagd worden, aangezien, naar hem verzekerd was door bevoegde autoriteiten, die brug voor geen tien millioen zou te vervaardigen zijn. De inlichtingen van regeringswege op dit punt geleverd, hadden hem in geenen deele voldaan; die inlichtingen had hij noodig gehad om vergelijking tusschen de plannen der Regering en die van anderen te kunnen maken; waartoe hij nu niet in staat was. Zij die het voorstel der Regering aannamen, zouden dit doen zonder voldoende ophelderingen dienaangaande ontvangen te hebben.

De heer Sander stelde den vorigen spreker gerust door hem te verzekering te geven dat hem door andere bevoegden was verzekerd dat de benoodigde bruggen niet meer dan zeven millioen zouden kosten.

De heer Schimmelpenninck van der Oije wees op de omstandigheid dat de twee overbruggingen 37 millioenen zouden kosten, en daarbij het nadeel opleveren dat de gevolgen daarvan voor de omliggende streken door watersnood onberekenbaar konden zijn. Hij verwonderde zich over het voornemen der Regering om geene verandering in dit opzigt toe te laten. Hij vond het beter zich alleen bij den aanleg van de spoorwegen te bepalen en voor het oogenblik de quaestie der rivierovergangen te laten rusten tot na een later onderzoek, blijvende hij die te Maarsbergen aanbevelen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken zeide te gelooven dat Amsterdam niet in die mate door den overgang bij den Moerdijk benadeeld werd, als men wel geloofde. Die weinige nadeelen stellende tegenover die voortspruitende uit eene overbrugging bij Kuilenburg, meende hij dat de laatste van dien aard waren om niet aan den wensch te voldoen van hen die den weg van Utrecht naar 's Hertogenbosch voorstonden.

De heer van Hall toonde aan dat Amsterdam wel, in tegenoverstelling van andere steden, uit het oogpunt van den afstand benadeeld werd.

De heer Duymaer van Twist zeide zijn oordeel voorbehouden te hebben omtrent de rigting der lijnen. Na rijp beraad had hij het besluit genomen, voor het wets-ontwerp te stemmen. Hij voor zich had den moed niet eene overbrugging te Kuilenburg goed te keuren, aangezien de Regering daartegen was: hij was ook gestemd voor twee overgangen, daar aldus meer de algemeene belangen gebaat werden, en die van de hoofdstad bij het verkeer met het buitenland niet verkort. Aan het centraal punt Utrecht hechtte hij geene waarde; het verschil van kosten, door twee overgangen te ontstaan, mogt hem niet weêrhouden daarom zijne goedkeuring aan het wets-ontwerp te schenken.

De beraadslagingen werden daarop gesloten verklaard, waarna art. 2, aan de stemming onderworpen, met 39 tegen 32 stemmen werd aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Luyben, Schimmelpenninck, Olivier, Poortman, van Forcest, Thorbecke, Elout van Soeterwoude, van Hall, Heemskerk, van Akerlaken, Lycklama à Nycholt, Kingma, Idzerda, Begram, van Heukelom, Godefroi, de Brauw, van Franck, ter Bruggen Hugenholtz, van Reede van Oudtshoorn, Wybenga, de Poorter, Wintgens, Kien, Taets van Amerongen, de Kempenaer, van Voorthuysen, van Asch van Wijck, van Nispen van Sevenaer, van Lynden, Schimmelpenninck van der Oije en de Voorzitter.

Nadat de considerans op verlangen van den heer van Hoëvell eenige wijziging had ondergaan, werd het wets-ontwerp in zijn geheel aan eene stemming onderworpen en daarbij met 39 tegen 32 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd dezelfde heeren die tegen art. 2 zich verklaard hadden.

Voor hebben gestemd de heeren: Sander, de Lom de Berg, van Wintershoven, van Hoëvell, Delprat, Betz, Reinders, Oomen, Slicher van Domburg, Anemaet, Sloet tot Oldhuis, Dommer van Poldersveldt, Mackay, Hengst, Duymaer van Twist, Zylker, Westerhoff, van der Veen, Wichers, van Diggelen, Dirks, van Eck, Gevers Deynoot, van der Poel, van Heiden Reinestein, Hoynck van Papendrecht, Storm van 's Gravesande, van Zuylen van Nyevelt, Beens, Jespers, Hoekwater, Meeussen, de Bieberstein, Dullert, Hoffman, Strens, van der Linden, Meylink en Bots.

De heer Stolte was bij deze gelegenheid niet tegenwoordig.

De Vergadering is daarop gescheiden tot aanstaanden Maandag.

Wij zijn door het Departement van Finantien in de gelegenheid gesteld tot de mededeeling van de volgende opgave van de op 15 November 1859 in de onderstaande entrepôts aanwezige hoeveelheden *ruwe* suiker:

Amsterdam	Pond	14,737,585
Rotterdam	»	9,778,508
Schiedam	»	993,469
Dordrecht	»	379,770
Middelburg	»	1,631,598
Totaal .	Pond	27,520,930

Luidens een bij het Departement van Marine ingekomen berigt, heeft het den gezagvoerder Noortzij, van 's Rijks werkvaartuig *de Vlinder*, mogen gelukken, in den avond van den 16den dezer, na veel moeite en inspanning, de bemanning van het Nederlandsche Tjalkschip *Ida*, gezagvoerder F. G. Lukje, op de hoogte van de Goedereede, te redden, na vooraf vruchteloos te hebben beproefd, het in zinkenden staat verkeerende vaartuig van uit zee te Brouwershaven binnen te brengen.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

November.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
18	Boven-Rhijn	*Keulen*,	+ 38.21	+ 2.36	8 ure	„	0.02
18	Waal	*Nijmegen*	+ 8.47	+ 2.25	8 „	„	0.13
18	Neder-Rhijn	*Arnhem*,	+ 8.45	+ 1.54	8 „	„	0.11
18	Geldersche IJssel.	*Westervoort*,	+ 8.99	+ 1.62	8 „	„	0.13
17	Boven-Maas	*Maastricht*, (brug)	+ 42.76	+ 0.56	8 „	„	0.04
17	Boven-Maas	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 42.20	„	8 „	„	0.08
18	Boven-Maas	*Grave*,	+ 6.05	+ 1.20	8 „	„	0.04
18	Nieuwe Maas	*Brielle* H. W.	+ 0.29	„	9 u. 0 m.	„	0.07
18	Nieuwe Maas	*Brielle* L. W.	— 0.98	„	5 u. 45 m.	„	0.03

---

van de 1ste grootte en vertoont een *stilstaand licht* van *natuurlijke kleur*, bij gewoon weder op een afstand van 22 zeemijlen zigtbaar.

De lichttoren staat:
op 34° 37′ 20″ N. breedte, en
» 76° 30′ 41″ lengte West van Greenwich.

Het licht op dezen nieuwen toren zal met zons-ondergang van den 1sten November dezes jaars voor het eerst ontstoken worden en daarna tot nadere aankondiging alle nachten branden.

2°. *Blussching van lichten langs de kusten van Louisiana en Texas.*

Blijkens bekendmaking van het *Treasury Department*, *Office Lighthouse Board*, te *Washington*, worden *na den 1sten November dezes jaars* de nagemelde lichten *niet meer ontstoken*, als:
het *licht* op den *lichttoren* in de *Barataria Baai*, op de kust van *Louisiana*,
en het *licht* op den *lichttoren* op *Corpus Christi*, op de kust van *Texas*.

's Gravenhage, den 1sten November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmaking van het Departement van Marine te *St. Petersburg*, afdeeling *Hydrographie*.

1°. Houten toren op het eiland *Stenscheer*, *in de Finsche Golf* (*Rusland*).

Ten gevolge van het berigt, betreffende het voornemen tot plaatsing van *een houten toren zonder licht* op het *eiland Stenscheer* (voorkomende in de *Staats-courant* van den 22sten Junij dezes jaars), brengt de Russische Regering ter kennis van Zeevarenden, dat alsnu zoodanige toren voltooid is en zich op de hoogte in het midden van gezegd Eiland bevindt.

Hij heeft de gedaante eener *vierhoekige piramide*, met zwart geschilderd *dakwerk*; het bovenste gedeelte der piramide, tot de helft met planken voorzien, is *rood* geschilderd, het ondergedeelte, bestaande uit verticale gebogene schoren met dwarslatten, is *doorzigtig* gebouwd (*als traliewerk*).

De toren is, van zijn grondvlak af, 83 Engelsche voeten hoog en 97 voeten boven den waterspiegel verheven.

Hij staat
op 59° 49′ 10″ *N. breedte*, en
» 26° 23′ 0″ *lengte Oost* van *Greenwich*, en
is op een afstand van ruim 11 Italiaansche mijlen zigtbaar.

2°. *Houten lichttoren op Kaap Sourop bij Reval.*

Ten einde voor schepen, die uit het *Westen* komen, *ten Zuiden* van het *eiland Nargen*, den ingang der reede van *Reval* bij nacht gemakkelijker te maken, is, blijkens bekendmaking der Russische regering, in den loop dezes jaars, behalve de bestaande *steenen* toren op de *Noordelijke klip* van *Kaap Sourop*, een *nieuwe houten lichttoren* opgerigt op het einde der *Oostkust* van gemelde Kaap.

Ter onderscheiding dier beide torens zal de *eerste* voortaan den naam dragen van *hoogsten lichttoren van Sourop*; en de *tweede* dien van *laagsten lichttoren van Sourop*.

De laatste, namelijk de *laagste* lichttoren, staat op 59° 28′ 24″ *N. breedte* en op 24° 26′ 13″ *lengte Oost van Greenwich*.

De twee torens *in één* geeft aan *het midden* van den ingang der reede van *Reval* aan de *Westzijde*, tusschen het *Zuidelijke Rif* van het *eiland Nargen* en het *Noordelijk einde der bank van Middelgrond*.

De verlichting van den nieuwen lichttoren zal den 15den (27) September 1859 aanvangen, en even als die der andere torens voortduren tot de scheepvaart ophoudt.

De lichttoestel is *catoptriek*.

Het licht is *stilstaand wit* 48 Engelsche voeten boven den waterspiegel verheven. Het verlicht den horizon van N. 62° 50′ W tot N. 59° 58′ W, over een boog van 8 Italiaansche mijlen, en is zigtbaar op een afstand van 12½ mijl, de hoogte van het oog des waarnemers stellende op 15 voet.

In peiling N. 66° 15′ W zijn de *twee lichttorens in één*.

De nieuwe toren is *geel* geschilderd, met *rood* dak. (De peilingen zijn genomen op het regtwijzend kompas.)

3°. Twee bakens aan den oever der baai *Kunda*.

Finsche Golf.

Tot veiligheid der scheepvaart zijn, blijkens bekendmaking der Russische regering, in den loop dezes jaars, aan den oever der *baai Kunda*, aan de Zuidelijke kust der *Finsche Golf*, op den meridiaan de eilanden *Noord-* en *Zuid-Hoft*, *verkenningsmerken* geplaatst.

Het Noordelijke dier bakens bestaat uit een 3 vadem hoogen stang, met eene op de spits *verticaal* bevestigde *ton*; dit merk staat Z. 80° 30′ W. van den molen *Malla* op 511 vademen afstand.

Het *Zuidelijke baken* bestaat uit een 4½ vadem hoogen stang, met eene op de punt *horizontaal* bevestigde *ton*, op 80 vademen afstand van het *Noordelijke* merk Z. 15° O. De peilinglijn dezer merken in elkander gaat *westwaarts* van *Noord-Hoft* in de rigting van N. 15° W. en Z. 15° O.

Beide bakens zijn *rood* geschilderd.

De peilingen zijn genomen op het *regtwijzend* kompas.

De doorgang van het woud van de kaap *Blücher* naar het *Noorden*, kan wegens zijne lage ligging op geen grooten afstand gezien worden, en dient alleen tot aanduiding der ankerplaats voor kleine vaartuigen.

's Gravenhage, den 14den November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen, in *Zweden* en *Noorwegen* uitgevaardigd nopens de *lichttorens* enz. in beide Rijken, als:

1°. Twee nieuwe lichttorens nabij de Noordelijkste punt van *Gottska Sandön* (Zweden).

Ter vermijding der gevaarlijke gronden *Kopparstenarne* (*de Kopersteenen*), op de *Noordelijkste punt* van *Gottska Sandön*, op 58° 23′ 15″ *N. breedte* en op 19° 12′ 45″ *lengte Oost van Greenwich*, zijn twee lichttorens van gelijk aanzien en gelijke hoogte opgerigt, van ijzer en van hout gebouwd, beide voorzien van een *catadioptriek lichttoestel* van de 3de grootte met *stilstaand licht*.

De lichttorens staan 400 Zweedsche ellen van elkander, en hun licht, hetwelk 140 voeten boven den waterspiegel verheven is, verlicht den horizon van Z. 16° W. door het *Noorden* tot Z. 72° O. (miswijzend), waar het, met gewone luchtsgesteldheid op 16 minuten afstands zigtbaar wordt.

De rigting, in welke de lichten boven elkander zigtbaar zijn, is Z. 5° O. en N. 5° W. en leidt *één minuut ten Westen* langs het *Zuid-Westelijkste* uiteinde van *Kopparstenarne*.

Beide lichttorens zijn *rood* en het bovenste *wit* geschilderd en maken daardoor goede *dagmerken* uit.

Bovengemelde lichten zijn den 10den October jl. voor het eerst ontstoken, en zullen daarna steeds helder branden op de tijden, als ten aanzien der overige rijkslichten is bepaald.

2°. Nieuwe *lichttoren op* Bjuröklubb. (Zweden.)

Op *Bjuröklubb*, gelegen op 64° 29′ 15″ N. breedte en op 21° 35′ 45″ *lengte Oost van Greenwich*, is, in den loop van dezen zomer, een *steenen lichttoren* opgerigt van twaalfzijdigen vorm, 14 voeten hoog en waarop een lenticulair toestel is gesteld van de *2de grootte* met *stilstaand licht*.

De grond waarop de lichttoren is opgebouwd is 157 voeten boven het water, waardoor de geheele hoogte van het brandpunt des lichts 171 voeten boven het zeevlak is.

Het licht is bij eene gewone luchtsgesteldheid op 18 minuten afstands zigtbaar. Het verlicht den horizon van het N.-W., door het *Noorden*, *Oosten* en *Zuiden*, tot Z.-W. ten W. (miswijzend). Het overige aan de landzijde van N.-W tot Z.-W. ten W. is *donker*.

De woning en bijgebouwen, welke *rood* gekleurd en in zuidelijke rigting van den lichttoren vóór de hoogte gelegen zijn, schijnen onbeduidend van den zeekant, en zijn alleen zigtbaar in het *Oosten en Zuiden*.

Dit licht is den 17den September dezes jaars ontstoken en zal vervolgens branden op de tijden als ten aanzien der overige rijkslichten is bepaald.

Het vroeger op *Bjuröklubb* bestaan hebbende zeemerk, namelijk een *spierbaken* met *eene ton op den top*, alsnu overbodig zijnde, is weggenomen.

3°. *Licht van Hoievarde.* (Noorwegen.)

Het *licht* van *Hoievarde* blijkens vroegere bekendmaking in de maand *Mei* dezes jaars gebluscht, is den *1sten September* daaraanvolgende weder ontstoken.

4°. *Licht op Villa.* (Noorwegen.)

Het licht op *Villa*, hetwelk blijkens bekendmaking, voorkomende in de *Staats-courant* van den 9den September jl., verandering zoude ondergaan, is alsnu veranderd in een *lenticulair stilstaand licht* der *tweede grootte*, met eene heldere *schittering* (blink) elke 4 minuten en wordt sedert den 15den September dezes jaars ontstoken.

Het licht is geplaatst op de *ouden rood* geschilderde toren, en 128 voeten boven *hoog water* verheven.

's Gravenhage, den 14den November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de in het begin dezer maand weggeslagen westelijke bakenton van den *Banjaard* wederom is geplaatst.

's Gravenhage, den 16den November 1859.

De Minister van Marine,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen, als:

1°. Middellandsche Zee, Eiland Malta. Havenlichten op Tigne-Punt.

Blijkens bekendmaking van het *Hydrographic Office Admiralty*, te *Londen*, worden sedert den 1sten November dezes jaars op den onlangs gebouwden *lichttoren* op *Tigne-Punt* aan de *Noordzijde* van den ingang naar de haven *Marsa Musceit*, *twee lichten* ontstoken.

Het zijn *stilstaande*, *regt boven elkander geplaatste lichten* van *natuurlijke kleur*, het ééne 46 Engelsche voeten, het andere 71 voeten boven den waterspiegel verheven, beide, bij helder weder, zigtbaar op een afstand van 4 Engelsche mijlen.

Zij zullen den horizon verlichten zeewaarts van N. N. O. ½ O., *door het Oosten en Zuiden*, tot in de haven naar het *Parlatorio* te *Marsa Musceit*; wanneer men dit gepasseerd is, zal alleen het hoogste licht zigtbaar zijn.

De lichttoren is *rond* en van *Maltezer steen* gebouwd; hij is 44 voeten hoog van het grondvlak tot aan den windwijzer, en staat N. W. 133 voeten binnen het *Zuid-oostelijk* einde van *Tigne-punt*.

De kompasstreken zijn miswijzend; de afwijking is 13¼° N. West in 1859.

2°. Blussching van het licht te Nieuwe Haven (New Haven), Connecticut. (Amerika.)

Blijkens bekendmaking van het *Treasury Department*, *Office Lighthouse Board*, te *Washington*, wordt na den *1sten November dezes jaars* het licht op New Haven long Wharf (*Connecticut*) *niet meer ontstoken*.

's Gravenhage, den 18den November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 25sten November des jaars 1859, des middags ten 12 ure, zal door de Gedeputeerde Staten der provincie Noordbrabant, in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in het 6de district, in het locaal van het Provinciaal Bestuur, te 's Hertogenbosch, worden aanbesteed:

het Begrinden over 7700 el lengte en Bestraten met Klinkers over 1100 el lengte, van den Provincialen Weg tusschen [illegible] en Hilvarenbeek.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig § 23 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Bestuur der provincie Noordbrabant te 's Hertogenbosch, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Be-

Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende des Maandags en Dingsdags vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, beginnende telkens des voormiddags ten 10 ure te Tilburg; terwijl inmiddels nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur in het 6de district L. Rijsterborgh en den Ingenieur J. Dirks, beiden te 's Hertogenbosch, als ook bij den Opzigter A. J. Rutten, te Waalwijk.

De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant,
P. J. Bosch van Drakestein.
De Griffier,
van Cooth.

Provincie *Noordbrabant.*

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 25sten November des jaars 1859, des middags ten 12 ure, zal, door de Gedeputeerde Staten der provincie Noordbrabant, in bijzijn van den Hoofd-ingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch worden Aanbesteed:

het gereedmaken en daarna Begrinden van den Weg van Oosterhout over 's Gravemoer naar Waspik, eene lengte uitmakende van 11,562 ellen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig Art. 20 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het bestuur der provincie Noordbrabant te 's Hertogenbosch, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den derden en vierden dag vóór den dag der Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofd-ingenieur van den Waterstaat L. Rijsterborgh te 's Hertogenbosch, bij den Ingenieur L. Mazel te Breda en bij den Opzigter A. Pieterse te Oosterhout.

De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant,
P. J. Bosch van Drakestein.
De Griffier,
van Gooth.

Provincie *Noordbrabant.*

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 25sten November des jaars 1859, des middags ten 12 ure, zal door de Gedeputeerde Staten der provincie Noordbrabant, in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

het Maken der Aardebaan, als ook het over 4550 el lengte Begrinden en over 600 el lengte Bestraten daarvan, tusschen het dorp Son en den Provincialen weg op het Gehucht Nijnsel onder St. Oedenrode, ter gezamenlijke lengte van 5150 el.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig § 30 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, waar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing worden gelegd.

Zullende des Maandags en Dingsdags vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, beginnende telkens des voormiddags ten 10 ure te Son; terwijl inmiddels nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur in het 6de district L. Rijsterborgh en den Ingenieur J. Dirks, beiden te 's Hertogenbosch, als ook bij de Opzigters W. de Werd te Stratum en A. van der Korput te St. Oedenroede.

De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant,
P. J. Bosch van Drakestein.
De Griffier,
van Cooth.

*** De Directeur der Registratie en Domeinen voor de Provincie Zeeland maakt bekend, dat op den 15den December 1859, des voor[illegible] ure in het Nieuw Heeren-logement te Breskens, onder[illegible] den Inspecteur in de 19de Divisie, zal worden overgegaan tot de veiling van het voormalige Fort Willem I te Breskens, met de daarbij behoorende Gebouwen en Gronden.

De Catalogus is verkrijgbaar tegen betaling van 10 cents, ten Kantoren der Registratie te Sluis, Middelburg, Goes, Hulst, Zierikzee, Tholen en Kortgene.

Middelburg, den 16den November 1859.

De Directeur voornoemd,
van der Ven.

*** Openbare Verkooping aan 's Rijks Werf der Marine te Vlissingen, op Woensdag den 30sten November 1859, des morgens ten 10 ure:

van eene partij Brandhout, Schalen, Spaanders, Afbraak van Beschietwerk, Teertonnen, eene Barkas en wat verder zal worden aangeboden.

Twee werkdagen vóór de verkooping zal alles ter bezigtiging op voorschreven Werf gereed liggen.

Vlissingen, 17 November 1859.

De Directeur en Kommandant der Marine,
de Smit v. d. Broecke.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Inspecteur in de 1ste Inspectie van Fortificatien, of bij zijne afwezigheid de Eerstaanwezende Ingenieur te Muiden, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

het maken van een Verdedigbaar Gebouw achter het 's Gravelandsche Front te Weesp.

Deze Aanbesteding zal geschieden den tienden December 1859, des middags ten twaalf ure, in het Logement: De Roskam te Weesp, alwaar van den 1sten December 1859 het bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Muiden.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

*** De Burgemeester, Strandvonder van 's Gravenhage, roept bij deze elk en een iegelijk op, die meent geregtigd te zijn tot zes Stuks Greenen Balken, gemerkt I-K; alsmede tot eene Boot, van buiten zwart en van binnen groen en wit geverwd; gemerkt van buiten ⊤ van binnen MXA en op de middelste doft L; alles in zee opgevischt.

's Gravenhage, den 19den November 1859.

De Burgemeester, Strandvonder voornoemd,
F. G. A. Gevers Deynoot.

*** Het Polderbestuur van den Bommel zal, op Maandag den 28sten November 1859, des voormiddags ten 10 ure, op Polderskamer aldaar, Aanbesteden de levering van:

16000	Bossen	Hollandsch Rijs;
1300	"	Walchersche Palen;
1500	"	Tuinlatten of Haringband;
100	"	Palen, lang 2 el 2 palm.

Het Bestek zal van af den 17den dezer maand ter lezing liggen op Polderskamer van den Bommel en in het Logement van B. Schenk, te Ooltgensplaat.

Den Bommel, den 16den November 1859.

van Weel *Dz., Dijkgraaf.*
D. van Weel, *Secretaris.*

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Op den achttienden November 1800 negen en vijftig, ten verzoeke van *Jan Pieter Kluit*, zonder beroep, wonende te Brielle, en *Charles Maclean*, gepensioneerd Majoor bij het leger in Indie, wonende te Leiden, als gehuwd met *Helena Petronella Kluit*, zijnde de gemelde *Jan Pieter* en *Helena Petronella Kluit*, met de hierna genoemde *Johanna Maria Kluit*, de eenige Kinderen en eenige Erfgenamen van *Jan Kluit*, in leven Lid van den Gemeenteraad van en gewoond hebbende te Brielle, en aldaar overleden den negenden Julij 1800 negen en vijftig, en welke *Jan Pieter Kluit* en *Charles Maclean* in hunne gemelde relatien voortzetten de door hunnen Vader en Behuwdvader ingestelde regtsvordering als Eischer, bij Exploit van Dagvaarding van mij Deurwaarder, van den twintigsten April 1800 negen en vijftig, voor wie de Heer *Johan Wilhelm Hein*, Procureur voor de Arrondissements-regtbank te Brielle, zal occuperen,

Heb ik ondergeteekende *Karel Verberg Roeloffs*, Deurwaarder bij de Arrondissements-regtbank te Brielle, wonende aldaar, uit kracht van het verlof door die Regtbank bij beschikking van den elfden November 1800 negen en vijftig daartoe verleend,

voor de *tweede maal* Gedagvaard:

1°. *Johanna Maria Kluit*, Echtgenoot van *Jacob Israël*, ook genoemd *Charles Jacob Hess*, vroeger Koopman, gewoond hebbende te Brielle, later bij zijn Faillissement in 1800 zes en veertig zich hebbende begeven buiten 's lands;

2°. *Maria Anne Eleonore* en *Charles Marie Adrien Hess*, Minderjarige Kinderen van gemelden *Jacob Israël* ook *Charles Jacob Hess*, en genoemde zijne Echtgenoot *Johanna Maria Kluit*,

Om na verloop van zes maanden na heden en alzoo op den zes en twintigsten Mei 1800 zestig, des voormiddags ten elf ure, te verschijnen ter Teregtzitting van de meergemelde Regtbank, op het Stadhuis te Brielle; — ten einde:

aangezien de Gedaagde *Johanna Maria Kluit* in het jaar 1800 vijftig met hare twee Kinderen de Mede-gedaagden *Marie Anne Eleonore* en *Charles Marie Adrien Hess*, is vertrokken uit Brielle, waar zij tot dusverre had gewoond, ten einde zich bij gemelden haren Echtgenoot, toen in Noord-Amerika zich bevindende, te gaan voegen en zulks zonder volmagt tot het waarnemen van hare zaken gegeven of orde op het beheer van dezelve gesteld te hebben;

aangezien de laatste tijding, voorzoover bekend, van de Gedaagde en hare Kinderen ontvangen, is geweest een brief, gedagteekend negen Julij 1800 vijftig, uit zee aan boord van het schip *Columbia*, op reis van Rotterdam naar New-York;

aangezien sedert dien tijd noch bij de Eischers, noch voor zoover zij hebben kunnen te weten komen, bij iemand anders hier te lande, van het aanwezen of van het overlijden van de Gedaagde en hare Kinderen berigt is ingekomen;

aangezien de Eischers in betrekking van Broeder, Behuwdbroeder, Oom en Behuwd-oom van de Gedaagden, belang hebben dat van hun aanwezen blijke, of dat worde verklaard dat er Regtsvermoeden bestaat van hun Overlijden,

Mitsdien aan gemelde Regtbank, hetzij in persoon, hetzij door iemand van hunnentwege van hun aanwezen te doen blijken, en zoo niet, alsdan te hooren concluderen, dat aan de Eischers verlof zal worden verleend tot het doen van eene derde Dagvaarding.

Mijn Exploit doende bij aanplakking aan de voorname Deur van de Vergaderplaats dezer Regtbank en aan het Huis der Gemeente te Brielle; zullende een afschrift dezes worden geplaatst in de *Nederlandsch Staatscourant*, het *Algemeen Handelsblad* en de *Nieuwe Rotterdamsche Courant.*

De kosten zijn acht gulden twee en een halve cent.

Roeloffs, *Deurwaarder.*
Voor eensluidend afschrift,
J. W. Hein, *Procureur.*

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Zierikzee, van den vijftienden November 1859, geregistreerd op de expeditie, is *Jan Cornelis Broeksmit*, Particulier, wonende aldaar, ter zake van verkwisting gesteld onder Curatele.

Voor uittreksel,
Mr. C. J. Fokker, *Procureur.*

AANKONDIGING.

Bij Acte, op den 16den November 1859 voor den te 's Gravenhage residerenden Notaris *Johannes Willem van den Bergh* verleden, is tusschen de Heeren *Chapman Israël Enthoven*, Koopman, en *Henri Chapman Enthoven*, Particulier, beiden wonende aan het Plein te 's Gravenhage, aangegaan eene Vennootschap van Koophandel, welke gevoerd zal worden onder de Firma van *H. C. Enthoven en Compagnie*, ten doel hebbende het uitoefenen voor gemeenschappelijke rekening van den Handel in Antiquiteiten en van alle zoodanige andere Handelsvoorwerpen als maar

eenigzins kunnen geacht worden tot deze Vennootschap te behooren; onder bepaling:

1°. dat dezelve Vennootschap is aangegaan voor eenen onbepaalden tijd, welke zal aanvangen op 1 Januarij 1860, en eindigen zes maanden na den dag waarop dezelve door een der beide Vennooten aan den anderen zal zijn opgezegd;

2°. dat die Vennootschap zal zijn gesteld te 's Gravenhage; en

3°. dat de beide Vennooten bevoegd zullen zijn om voor de Vennootschap te handelen en te teekenen, en daartoe den naam der Firma te bezigen; voorts om daarvoor gelden te ontvangen en uit te geven, en dezelve aan derden en derden aan dezelve te verbinden; doch zullende voor het opnemen en ter leen verstrekken van gelden, het doen van belangrijken in- en verkoop van alle koopmanschappen tot dezelve Vennootschap behoorende, het huren, verhuren en aankoopen van onroerende goederen en het aangaan van borgtogten, de toestemming en teekening der beide Vennooten gevorderd worden.

Geschiedende deze aankondiging ter voldoening aan art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

*** Bij Acte, op den tienden November 1800 negen en vijftig voor den Notaris *Waubert de Puiseau* in de Lemmer gepasseerd, en behoorlijk geregistreerd, is de Vennootschap, bestaan hebbende tusschen de Heeren *Johannes Jans van Schoot* en *Sybe Jans van Schoot*, beiden in de Lemmer, onder de Firma *J. J. van Schoot*, tot het drijven van Handel in Manufacturen en verdere zaken, van dien dag af Ontbonden; zijnde de Vereffening dier Vennootschap opgedragen aan den Heer *Sybe van Schoot*, die de zaken voor eigen rekening, onder dezelfde Firma, zal voortzetten.

Wordende hiervan aankondiging gedaan overeenkomstig Art. 31 van het Wetboek van Koophandel.

*** Al degenen die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan of onder hunne berusting hebben betreffende de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van den Weledel Gestrengen Heer *Benjamin Frieswijk*, in leven Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Bewaarder der Hypotheken en van het Kadaster te Amsterdam, en aldaar onlangs overleden, worden verzocht daarvan vóór den 15den December eerstkomende schriftelijke opgave te doen ten Kantore van den Notaris *W. F. Overhoff* Jr., op het 's Gravelandsche Veer bij den Groenen Burgwal te Amsterdam.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

ZATURDAG 19 NOVEMBER 1859.

Amsterdam.

	pCt			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	63 3/8	63 1/2	63 3/8
Dito dito	3	75 5/8	—	—
Dito dito	4	97 1/4	—	—
Syndicaat	3 1/2	—	—	—
Handel-maatsch.	4 1/2	—	—	—
BELGIE. Bij *Rothschild*	2 1/2	—	—	—
RUSL. Bij *Hope en Co.* 1798 en 1816	5	104	—	—
Dito 1828–1829	5	102 1/8	—	—
Dito 1840	4	80 7/8	—	—
Stieglitz	4	—	—	—
Dito 1854	5	90 1/8	—	—
Dito 1855	5	99 7/8	100	—
Engelsche	4 1/2	—	—	—

	pCt.			
SPANJE. Nieuwe 3% thans	1 3/4	32 1/8	32 3/16	—
Amortisable		—	—	—
Buitenlandsche	3	—	—	—
Binnenlandsche	3	41 3/4	41 13/16	—
PORTUG. Te Lond.	3	43 3/8	—	—
OOSTENR. Metall. 1816–1852	5	53 3/4	53 [illegible]	—
Dito Zilv. Nation.	5	57 1/2	59 [illegible]/16	[illegible]
Dito Zilver 1849–1854	5	—	—	—
Dito 1847-1852	2 1/2	28 11/16	—	—
MEXICO. Londen	3	—	—	—
GRENADA id.	2 3/4	—	—	—
VENEZUELA id.		—	—	—
Uitgestelde		—	—	—

Londen.

Consols	3	pCt.	96
Mexico			—
Spanje	3	»	—
Dito	1 3/4	»	—
Venezuela			—
Uitgestelde			—
Grenada			—

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	69.90
Fr. Créd. Mob.			775
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1 3/4	»	—
Russische Spoorwegen			—

Antwerpen.

Metalliek	5	pCt.	56 [illegible]
Nat. Metalliek	5	»	60 [illegible]
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1 3/4	»	—
Credit Prost.			—

Weenen.

Metalliek	5	pCt.	72.00
Idem Nationaal			77.00
Wissel Londen			123.75

PRIJS-COURANT,

opgemaakt en uitgegeven den 14den November 1859,

op last van Zijne Excellentie den Heer Minister van Finantien, door de beëedigde Makelaars G. A. van der Voort, A. Craandijk, P. J. A. Sundorff, T. J. B. Westerwoudt, P. E. H. Praetorius, J. H. Roelofsz, D. Reul Koopman, G. van der Weyden Jr. en L. H. Weetjen, ter voldoening aan het bepaalde bij art. 23, lit. D, der wet van den 13den Mei 1859 (*Staatsblad* n°. 36), tot regeling der waarde van de zaken onder n°. 1 van art. 1 dier wet omschreven, behoorende tot nalatenschappen waarvan het regt van successie en van overgang verschuldigd is.

NB. Van de Effecten, achter welke in de kolom van den interest niets ingevuld is, wordt op de memorie van aangeving geen interest gebragt; aangezien de te goed zijnde dividenden onder de getaxeerde waarde begrepen zijn, uitgezonderd de actien der *Nederlandsche Bank* en de aandeelen in de *Nederlandsche Handelmaatschappij*, waarbij, ofschoon onbepaalde dividenden gevende, in den handel *eene rente* berekend wordt.

VERSCHILLENDE SOORTEN DER EFFECTEN.	Int. Pct.	WAARDE.	
BINNENLANDSCHE EFFECTEN.			
Inschr. en Cert. Werk. Schuld.	2 1/2	63 1/2	pct.
Dito en dito	3	75 3/4	»
Dito en dito	4	97 1/4	»
Oblig. ten laste der O. I. bezitt.	4	96 3/4	»
Schuldbek. Amort.-Synd.	3 1/2	94 1/2	»
STAD AMSTERDAM.			
Schuldbekentenissen 1829	5	106 1/2	»
Losrenten 1845	4	100	»
STAD MIDDELBURG.			
Obligatien, genegot. à 3 pct.	1/2	9	»
PARTICULIERE BINNENLANDSCHE NEGOTIATIEN.			
Actien in de Nederl. Bank (rente 4 pct. sedert 1°. April 1858)	...	165 1/2	»
Aand. in de Ned. Hand-maatsch. (rente 4 1/2 pct. sedert 1°. Julij.)	...	126	»
Dito Amsterd. Entrepôtdok	4 1/2	101	»
Aand. Holl.-IJzeren-spoorwegm.	...	76	»
Leening, dito A°. 1844 en 1847	4 1/2	99 3/4	»
Obligatien Rhijn-spoorweg A°. 1838	4 1/2	101 1/2	»
Aand. in Assurantie-compagnie bij v. d. Broeke en Momma	...	372	»
Spengler en de Waal	...	181	»
Ten Sande en Jarman	...	213	»
Groese en Hekman	...	243	»
Lankhorst en Ravesteyn	...	151	»
J. Zuyderhoff en T. Zuyderhoff Jz.	...	141	»
A. C. Bouman	...	194	»
J. H. Lugt en H. Salm.	...	139	»
A. van Bosse	...	153	»
Dito Societeit van Levensverzek., bij P. Langerhuizen, A°. 1807.	4	210	»
BUITENLANDSCHE EFFECTEN.			
ENGELAND.			
Het divid. vervalt.			
Act. in de O.I. Comp. Jan. en Julij	...	224	»
Dito Bank . . . . . Apr. en Oct.	...	226	»
Gered. 3 pct. annuit. Apr. en Oct.	...	94 1/2	»
Gecon. 3 pct. dito Jan. en Julij	...	96	»
(Het L. st. te rek. à f 11.60)			
RUSLAND.			
Obligatien bij Hope en Comp. 1) neg. 1798 en 1816	5	103 1/2	»
Dito bij dito, 1828 en 1829	5	102	»
Inschrijv. Grootb. in assign.	6	61 1/4	»
1) Certificaten van dito, diverse admin.-kant. te Amsterdam	6	61 3/4	pct.
1) (De roebel te rek. op 1 gld.)			
2) Inschrijv. en certific. in zilver	6	109	»
2) D°. en cert. d°. 3de en 4de serie A°. 1831 en 1833	5	84 3/4	»
2) Certific. van dito, administr. Hamburg A°. 1820	5	90	»
2) D°. van d°., adm. Amsterdam	5	89	»
2) Obligatien van d°., te Londen	5	99	»
8) Dito » » » dito	4 1/2	94 3/4	»
2) Inschrijv. en certific. van dito bij Hope en C°. c. s.	4	80 3/4	»
2) Dito bij Stieglitz en C°.	4	80 1/2	»
2) Oblig. 5e serie Stieglitz en C°. A°. 1854	5	89 3/4	»
2) Dito 6e serie idem A°. 1855	5	99 1/2	»
Volgef. Aand. gr. Russ. maatsch. der spoorw. à 125 ZR. of f 236	...	f 219.50	
2) Russ. Spoorw. oblig. 1858	4 1/2	84 1/2	pct.
POLEN.			
2) Schatkist-Oblig. Neg. 1841	4	77 3/4	»
Aand. Neg. 1835 Fl. 500	...	f 157.00	
2) (De roebel te rek. op 2 gld.)			
OOSTENRIJK.			
Obligatien op de Weener Bank, genegot. bij Goll en Comp.	5	62	pct.
Dito, bij idem	4 1/2	52	»
Dito, bij idem	4	50	»
Dito, bij Oey en Zoon	5	61	»
Dito, bij idem	4	49	»
3) Dito, supplem. letter G. en O.	4	48 1/2	»
Certific. van Originele Weener Stads-Bankoblig., bij Goll en C°.	2 1/2	42	»
3) Obligatien, Weener Metalliek	5	53	»
3) Dito	4 1/2	46	»
3) Dito	4	39 1/4	»
3) Dito	3	30 1/4	»
3) Dito	2 1/2	28	»
3) Dito	1	10 1/2	»
3) Dito rente betaalb. te Amsterdam in zilver 1849, 1851, 1854	5	75	»
3) Dito Nat. bet. Weenen spec.	5	57	»
3) (De Weener fl. te rek. op f 1.25 N.C.)			
Aand. Oostenr. Nationale Bank te Weenen	3	f 840.00	
D°. neg. 25 mill. groot W. fl. 500	...	» 1100.00	
D°. d°., W. fl. 250	...	» 275.00	
D°. d°., A°. 1854 W. fl. 250, 4 pc.	...	» 264.00	
Fransch-Oost. Spoorw. oblig. bij Hope en C°.	...	» 122.00	
FRANKRIJK.			
5) Inschrijving en certificaten	4 1/2	87	pct.
5) Dito en dito	3	63	»
Cert. v. actien Fransche Bank	...	f 1285.00	
BELGIE.			
4) Obligatien Negotiatie 1838	3	71	pct.
4) Dito, 1836	4	89	»
4) (De franc te rek. op 47 1/4 cts.)			
5) Inschrijving en certificaten	2 1/2	51 1/2	»
5) Obligatien	4 1/2	90	»
5) De franc te rek. op 50 cts.)			
PRUISSEN.			
Oblig. Neg. 1850, 1851, 1854 en 1856	4 1/2	96	»
(De Thaler te rek. op f 1.80)			
Oblig. Neg. 1859. (de Thaler à f 1.80)	5	101 1/4	»
Aandeelen A°. 1854 à Th. 100 intr. à 3 1/2 p. losb. met premie.	...	f 200.00	
Aand. in de Pruiss. Bank. (de Thaler à f 1.80)	4 1/2	132	pct.
SPANJE.			
6) Oblig. A°. 1841 te Londen	3	43 1/2	»
6) (De 85 L. st. te rek. op f 1000 N.C.)			
7) Oblig. Binnenl. Schuld	3	41 3/4	»
7) Dito Buitenl. uitgest. dito 3 pct. thans	1 3/4	32	»
7) Dito Amortisabele 2de kl.	...	11	»
7) (De piast. te rek. op f 2.50 N.C.)			
PORTUGAL.			
8) Oblig. A°. 1853 L. st. 100.	3	43 3/4	»
8) Dito A°. 1856 en 1857 L. st. 100 en 1859	3	41 3/4	»
8) Dito uitgestelde schuld (1863 3 per cent)	...	30	»
8) Dito, Binnenl. Schuld (De 1000 M. Reis te rek. f 2700.)	3	36 1/2	»
PAUSELIJKE STAAT.			
5) Obligatien geneg. te Parijs	5	79	»
Certificaten bij J. van Beeck Vollenhoven, c. s.	5	72	»
(De scudi te rekenen op f 2.50)			
SARDINIE.			
8) Obligatien te Londen, 1851	5	82	»
NAPELS.			
Cert. van 5 pcts. gecons. schuld, bij Lamaison en Bouwer.	5	97	»
(De lire te rek. tegen 50 cts.)			
DENEMARKEN.			
Obligatien	4	89 1/2	»
Dito	3 1/2	77	»
8) Dito genegotieerd te Londen.	3	81	»
8) Dito dito 1850	5	98 1/2	»
AMERIKA.			
8) Oblig. van de Citizens-bank in Louisana A°. 1836 en 1837	5	101	»
8) Oblig. van de Bank te Philadelphia, bij Rothschild	...	78	pct.
Aand. v. Am. fonds bij Hope en C°. l. A.	...	f 955.00	
Idem. idem. bij Hope en C°. l. B.	...	» 1000.00	
9) Vereenigde Staten Cert. bij Hope en C°. losbaar na 1867	6	102 1/2	pct.
9) Pennsylvania Certific. bij id. losbaar na 1862	5	80	»
9) Obligatien Illinois Centraal Spoorweg-maatschappij	7	79 1/2	»
9) (De dollar te rek. op f 2.50)			
MEXICO.			
8) Oblig. genegot. te Londen, geconverteerde, A°. 1851	3	20 1/4 a)	»
BRAZILIE.			
8) Oblig. genegot. te Londen, bij Rothschild 1824, L. st. 100	5	90 1/2	»
8) Idem, L. st. 200.	5	99 1/4	»
8) Dito dito bij J. L. Goldsmid, 1843, L. st. 100 en 200	5	[illegible]	»
8) Dito dito bij Samuel en Philips, 1839, L. st. 100 en 200	5	98 3/4	»
8) D°. d°. bij Rothschild, 1852 en 1858	[illegible]	[illegible]	»
EQUADOR.			
8) Obligatien 1855	1	14 1/2	»
VENEZUELA.			
8) Obligatien 3 pct., thans	2 1/2	26 1/2	»
8) Dito 1 1/4 pct., thans	[illegible]	13 3/4	»
NIEUW-GRENADA.			
8) Obligatien 6 pct., thans	3 3/4	14 1/2 b)	»
8) Uitgestelde Schuld	...	4 3/4	»
PERU.			
8) Oblig. gen. te Londen	4 1/2	87	»
8) (Het L. st. te rek. op f 12.)			

WISSELKOERSEN TER BEURZE VAN AMSTERDAM.

Parijs	Kt.	f	55.75	per 40 Kr. van 3 [illegible]
Hamburg	»	»	35.12 1/2	» 40 M. banco
Weenen	6/w.	»	9[illegible]	[illegible]
Lissabon	3/m.	»	[illegible]	[illegible]
Napels	2/m.	»	78.50	» 40 [illegible]
Londen	Kt.	»	11.65	» L. [illegible]
St. Petersb.	3/m.	»	1.55	» [illegible] R.
Madrid	3/m.	»	2.41	» [illegible]

Amsterdam, dato als boven.

a) Onder den koopprijs begrepen 11 achterstallige coupons. b) Idem 12 coupons.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.